

Acord per impulsar l'estudi de l'impacte del canvi climàtic en els cicles de la natura

- El Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) i el CREAM han signat un conveni per col·laborar en l'anàlisi i l'estudi conjunt de les dades fenològiques que recullen gràcies a la participació ciutadana
- Ambdues institucions compartiran dades sobre com s'altera el calendari biològic de plantes i animals o amb el canvi climàtic, les quals seran accessibles per la ciutadania
- Actualment, els arbres fruiters floreixen uns quinze dies més aviat que fa 50 anys i els fruits maduren al voltant d'un mes abans

El Servei Meteorològic de Catalunya (SMC), adscrit al Departament de Territori i Sostenibilitat, i el centre de recerca en ecologia CREAM signen un **conveni de col·laboració amb l'objectiu d'analitzar i estudiar de forma conjunta els efectes del canvi climàtic sobre el calendari de la natura –fenologia– a través de la ciència ciutadana**. La **fenologia** és la ciència que investiga la relació entre el clima i els cicles biològics de plantes i animals, com ara la floració, la caiguda de les fulles o l'arribada d'espècies migratòries. La iniciativa proposa a la població de Catalunya observar unes espècies concretes de plantes o animals i registrar els canvis que experimenten al llarg del temps.

L'acord entre l'SMC i el CREAM respon essencialment al convenciment que la **ciència ciutadana és una eina bàsica per recopilar dades científiques** i estudiar els efectes del canvi climàtic sobre els éssers vius. En virtut del conveni, **ambdues organitzacions compartiran i explotaran conjuntament les dades resultat de la seva tasca**, com ara les que se'n deriven de l'observatori RitmeNatura.cat, que coordina el CREAM des de 2017, i la Xarxa Fenològica de Catalunya (Xarxa Fenocat), competència de l'SMC des de 2013.

Ambdues iniciatives són **bons exemples de ciència ciutadana**:

- La Xarxa Fenocat recull les observacions sistemàtiques de 50 persones voluntàries que registren sistemàticament els diferents estats fenològics de 25 espècies de plantes, 14 d'ocells i 6 de papallones. Les dades s'enregistren en
-

■ **Nota de premsa** ■

plantilles fetes a mida per a cada persona observadora i s'envien mensualment a la seu de l'SMC.

- RitmeNatura.cat neix com a part del projecte europeu Ground Truth 2.0 i dona cabuda tant a observacions fenològiques ocasionals com recurrents realitzades pel públic en general. Aquestes observacions es registraran mitjançant les eines iNaturalist i Natusfera.

Aquestes dades permetran **analitzar el canvi en el calendari natural dels organismes a Catalunya, veient la seva tendència general, en l'escenari actual de canvi climàtic.**

El ritme de la natura canvia

“En les últimes dècades estem observant, per exemple, un avançament clar del moment d'inici de floració” explica **Joan Pino**, director del CREAM, catedràtic d'ecologia de la UAB i un dels responsables de RitmeNatura. De fet, l'SMC té dades de camp que corroboren aquests canvis en el calendari natural de plantes i animals. **L'olivera floreix 19 dies abans** que al 1971 i la vinya ho fa 11 dies més d'hora. Cada dècada s'avancen 4 i 2 dies, respectivament. Els **fruits també maduren abans. La pera ho fa 37 dies més d'hora** que fa gairebé 50 anys i en el cas de l'albercoc la seva maduració s'avança 28 dies. Així doncs, anticipen aquest moment 8 i 6 dies per dècada, respectivament. Aquests canvis en el ritme de la natura també es poden veure en els animals, com és el cas de l'**oreneta**. Aquest ocell **avança la seva arribada 24 dies** respecte 1971 o, el que és el mateix, 5 dies cada dècada.

Ametller florit

Foto: Toni Barrera

Herba fetgera

Foto: Xavier de Yzaguirre

■ Nota de premsa ■

Tots aquests canvis fenològics s'han recopilat al municipi de La Serra d'Almos (la Ribera d'Ebre), gràcies a les dades que l'observador Josep Borrell ha enregistrat sistemàticament durant gairebé 50 anys. Així queda constatat en la darrera edició del [Butlletí Anual d'Indicadors Climàtics](#) (BAIC) publicat per l'SMC, que recull aquesta sèrie de dades des de 1971 fins el 2018. "El comportament dels éssers vius és un clar indicador de la variació del clima que s'ha observat durant els darrers decennis", comenta **Eliseu Vilaclara**, director de l'SMC.

D'altra banda, els registres meteorològics de la Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques (XEMA) de l'SMC constaten els elevats valors de la temperatura d'aquest hivern. Al terç nord de Catalunya, la **temperatura mitjana** del [gener de 2020](#) ha estat fins a **3 °C més alta** que la mitjana climàtica d'aquest mes entre 1961-1990. El [desembre de 2019](#) aquesta anomalia encara ha estat més acusada a l'alta muntanya, on s'han enregistrat valors de fins a **3,5 °C més elevats** que el que tocaria. El mes de febrer també ha estat molt càlid a gran part del país i molt sec arreu; l'anomalia tèrmica a alta muntanya s'ha disparat fins a valors que superen els **5°C**.

En una situació similar es troba la resta d'**Europa**, on ha tingut lloc el mes de gener més càlid: la **temperatura ha estat globalment 3,1 °C per damunt de la mitjana** respecte el període 1981-2010, mentre que en algunes zones del nord del continent i de Rússia l'anomalia ha estat de fins a 6 °C superior.

Més informació a les xarxes socials @meteocat i facebook.com/meteocat i al web <https://www.meteo.cat/wpweb/climatologia/el-clima-ara/fenologia/>

4 de març de 2020